

релігійній і соціальній підставах в Османській імперії. Але були і зворотні процеси, при яких болгари тікали з Бессарабії в Османську імперію і це було викликано тим, що влада Російської імперії майже не допомагала у освоєні нових земель. Також, корупція і сваволя місцевих поміщиків були тягарем, що зупиняло процес освоєння нових земель.

2) На сучасному етапі в українській частині Бессарабії болгари є численнішими – 140 000 осіб. Переважно – це населення Болградського району. Чимало болгар мешкає в Тарутинському, Арцизькому, Саратському, Ізмаїльському й Татарбунарському районах Одещини. Незначною меншістю є болгари в Кілійському та Білгород-Дністровському районах. Хоча місто Одеса й розташоване за межами області Бессарабія, чимало болгар переселилися туди. Болгари мешкають у різних населених пунктах Молдови, включно зі столицею Кишинів, де переважають змішані шлюби. Найбільша концентрація болгарського населення – у південній частині країни: Тараклійський район – 28 500 осіб, або 66%, Кагульський район, Леовський район, Кантемірський район, а також Республіка Гагауз Ері. У Гагаузі мешкає приблизно 8 000 болгар, або 5% населення.

ВНЕСОК ГЕОРГІЯ НАРБУТА В УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Смірнова Катерина Романівна

11 клас, Сумська спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 17, м. Суми,
ekaterina-smirnova-00-katya@mail.ru

Тривалий час ім'я Георгія Нарбута вітчизняні мистецтвознавці й історики оминали. З кінця 20-х років до 1957 року, коли з'явилася стаття Л. Владича « Не збіднювати історію українського радянського мистецтва», його вважали чужим для української культури [7]. Дві монографії П. Білецького, альбом, опис нарбутівської колекції Харківського художнього музею, кілька статей у спеціальних збірниках та періодиці – доробок, аж ніяк не сумісний з тим внеском, що зробив Г. Нарбут у розвиток українського мистецтва [2].

Ще в дитинстві Г. Нарбут виробив свою, нарбутівську манеру графічного зображення предметів та істот. У 1896 році Георгій вступив до гімназії в Глухові. Тут, серед романтичних руїн палаців і фонтанів, він захопився старовиною. Г. Нарбут не мав схильності до точних наук – його вабили історія, література та малювання.

У 1906 році після закінчення гімназії молодий художник поїхав до Петербурга на навчання і визнання свого таланту, там він і познайомився зі своїм першим вчителем Іваном Яковичем Білібіним. Нарбут згадував: «Ми якось розговорилися, він подивився мої малюнки, дав деякі поради» [10]. Приятель гімназичних років, історик і дослідник Федір Ернст так говорив про Г. Нарбута: «Він був українцем не тільки по крові, мові і переконанню, – українською стихією насичені всі його художні твори, і формальне джерело його генія переконливо б'є із рідного чорнозему чернігівського краю» [8].

У 1910 році Георгій Іванович повернувся додому, в рідну Нарбутівку. У наступні роки митець виконав безліч гербів, оформив Малоросійський Гербовник (В. Лукомського і В. Модзалевського, 1914), «Герби гетьманів Малоросії» (1915), «Старовинна архітектура Галичини» (Ю. Лукомського, 1905), «Стародавні садиби Харківської губернії» (1917) та ін.. Кожного літа приїздив в Україну до Глухова, де вивчав пам'ятки української старовини [1].

1917 року Центральна Рада ініціювала створення Академії мистецтв України. Професором і керівником графічної майстерні було обрано Г. Нарбута. Колега художника професор М. Бурачек згадував, що у спілкуванні зі студентами і колегами – професорами Г. Нарбут був демократичним і відвертим [3].

Державний кредитовий білет у 100 карбованців справжній шедевр нової української графіки за широтою використання традиційних форм, ґрунтовністю їх модернізації, багатством сюжетного ряду. Під лівою колоною стоїть підпис «Г.Нарбут. 18», на аверсі також ініціали «Г. Н.» [6]. Також в різні роки своєї творчої діяльності Г. Нарбут удосконалив, «намалював» 159 гербів козацьких і дворянських родів України [12].

Головною у творчості митця у 1917 р. була робота над графічною серією «Українська абетка», що стала найвищим злетом його обдарування. В малюнках до абетки виявилось властиве натурі художника поєднання фантастики, поетичності й гумору [5]. Особливо охоче малював Г. Нарбут архітектурні мотиви. Етюд церкви села Хохлівки «пішов» мандрувати по Нарбутових творах різного призначення. Її ж бачимо і на обгортці родових документів Нарбути, і в архітектурній композиції, де вона видніється крізь арку кам'яниці, та в інших творах [9].

Спадщина Г. Нарбути зайняла належне їй місце. Її вивчали і вивчають сьогодні сотні дослідників – любителі, вчені, корифеї мистецтва. Вони говорять: « Г. Нарбут – лицар російсько-української графіки» [11]. Г. Нарбут – це «найвидатніший український графік новітньої доби, митець, що з'являється раз на століття, індивідуальність світової міри, творець модерного у мистецтві і своєрідного українського стилю! Він не тільки підніс сучасне українське мистецтво, але у великій мірі попередив і став вище від інших світових творців новітнього мистецтва» [4].

1. Білоконь С. І. *Неизвестная татья В. К. Лукомсково о Г. И. Нарбуте // Сборник научных трудов: Материалы исследования. – Л.: Гос. эрмитаж, 1987.*
2. Білецький П. О. *Георгій Іванович Нарбут. Нарис про життя і творчість. – К., 1959.*
3. Білоконь С. І. *Нарбутівські сюжети // Збереження історико-культурних надбань Сіверщини (Матеріали шостої науково-практичної конференції). – Суми, 2007.*
4. Білоконь С. І. *Спогади Данила Щербанівського про Г. Нарбути // // Збереження історико-культурних надбань Сіверщини (Матеріали четвертої науково-практичної конференції). – Глухів, 2005.*
5. Білоконь С. І. *Із старого листування // Збереження історико-культурних надбань Сіверщини (Матеріали третьої науково-практичної конференції). – Глухів, 2004.*

ГЕОПОЛІТИЧНІ ПРІОРИТЕТИ ГЕТЬМАНА МАЗЕПИ ПІД КУТОМ ЗОРУ СУЧАСНИХ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Юдіна Валерія Ярославівна

10 клас, спеціалізована школа І–ІІІ ступенів
з поглибленим вивченням іноземних мов №112 ім. Тараса Шевченка, м. Київ,
valeriia_phoenix@bigmir.net

З моменту здобуття Україною незалежності у 1991 р. її провідні політики та науковці намагаються визначити оптимальні геополітичні пріоритети. Ключовою проблемою при цьому є дилема зовнішньополітичної орієнтації України: Схід, чи Захід?

Проте ця дилема не вперше постала перед українськими державотворцями. Найбільш рельєфно вона окреслилася в роки гетьманства Івана Мазепи (1687 – 1709 рр.).

Сучасна українська наукова думка вирізняє такі геополітичні вектори країни, що склалися історично: